

Невероватна прича средњовековне тврђаве Голубац

Од видовдаћ
- 13. септембра 2017.

Како је смештен на стратешки веома важном положају, многе нације бориле су се за контролу над овом тврђавом, коју су током историје држали Срби, Мађари, Аустријанци и Турци.

Голубачки град налази се у источној Србији, на самом улазу у Ђердапску клисуру. Тврђава лежи на месту где је Дунав најшири и које се такође назива „Гвоздена капија“. Голубац је средњовековни утврђени град и представља једну од најбоље сачуваних тврђава у Европи.

Како је смештен на стратешки веома важном положају, многе нације бориле су се за контролу над овом тврђавом, коју су током историје држали Срби, Мађари, Аустријанци и Турци.

Голубац је грађен лепезасто и састоји се од три дела: предњег, задњег и горњег града (са цитаделом). Чини га укупно 10 (9+1) кула и две велике колске капије. Испред града се налази предњи зид који чини спољни зид шанца, који је вероватно био напуњен водом јер је повезан са Дунавом.

Средњовековна тврђава Голубац на Дунаву, Фото: Небојша Мандић

Десет кула

Најфасцинантнију особеност Голупца представља 10 кула које су повезане зидинама.

Првобитно било је само девет кула, али су Турци након заузимања тврђаве додали и десету.

Најстарија кула је Донжон кула, названа тако због своје октагоналне, односно осмостране основе из које се издиже кружни врх у чијем се средишту налази квадратна унутрашњост.

Осим као најстарија, Донжон кула је позната и као најснажнија од свих кула, због чега је служила и као цитадела.

Остале куле су квадратне основе и изграђене су пре појаве барута на ратиштима.

Када је ватрено оружје ступило на сцену, на тврђави су урађене надоградње у преправке, како би се направила посебна места за топове и чуваре са пушкама.

Донжон кула на средњовековној тврђави Голубац на Дунаву,

Становници Голупца

Људско присуство на локацији Голупца забележено је још у римско доба. Не зна се када и ко је подигао Голубац, али је његову основу тј. Горњи град изградио српски односно православни великаш о чему сведочи и православна капелица у саставу 4. куле.

Претпоставља се да је највећи део тврђаве изграђен у 14 веку, а у документу из 1335. године, помиње се да је утврђењем у том периоду управљао мађарски војни гарнизон.

Средином 14. века утврђење Голубац постало је веома важно услед све веће претње од Османског царства.

У том тренутку, тврђава је била у саставу државе кнеза Лазара који је села у околини давао као метохе манастирима.

Ипак, само две године након Боја на Косову, наша ослабљена војска морала је да напусти тврђаву пред налетом Мађара.

Њихово присуство било је кратког даха, и исте године када су је повратили, 1391., Мађари су морали да се повуку пред Турцима.

Око 1403. године, Мађари су још једном успели да заузму Голубац, а мађарски краљ Сигизмунд, уступио је тврђаву свом вазалу Деспоту Стефану Лазаревићу који ју је користио као феуд.

Након Лазаревићеве смрти 1427. године, тврђава је требало да буде враћена Сигизмунду, а за узврат, мађарски краљ је обећао да ће признати Ђорђа Бранковића као легитимног наследника титуле српског деспота.

Ипак, командант тврђаве, војвода Јеремија тражио је 12.000 дуката као компензацију за тврђаву и када је Сигизмунд одбио да плати, Јеремија је тврђаву предао Турцима, који су је претворили у пашину резиденцију.

Са тврђавом на Дунаву, Турке је од Мађара делила само река. С обзиром на то и све чешће упаде Турака на мађарску територију током треће деценије 14. века, Сигизмунд је био изразито забринут. Због тога, за десет година је изградио чак 14 нових замака и утврђења на линији од Београда до Турну Северина у данашњој Румунији.

Све до краја следећег века, Голубац је прелазио из турских у мађарске руке и обратно. Ипак, када су Турци коначно завладали читавом Србијом, турска контрола над овом стратешки важном тврђавом била је осигурана. Тек током 17. и 18. века, Хабзбурзи су успели у пар наврата да је поново поврате.

Средњовековна тврђава Голубац на Дунаву, Фото: Небојша Мандић

Крајем 18. и почетком 19. века, тврђава је опет била под српском контролом, тачније под контролом српских устаника. Турци су је још једном повратили, али су 1867. године морали коначно да је предају српском Кнезу Михајлу Обреновићу III.

Од тада, Голубац је изгубио своју стратешку важност и постао је једна од најпопуларнијих туристичких атракција наше земље.